https://doi.org/10.59295/crs2024.31 CZU: 327.5:355.4(477:470)

CONTRIBUȚIA ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE LA IDENTIFICAREA SOLUȚIILOR CONFLICTULUI ARMAT DIN UCRAINA[34]

CONTRIBUTION OF THE UNITED NATIONS TO IDENTIFYING SOLUTIONS TO THE ARMED CONFLICT IN UKRAINE

Paula TATAMIROV, ***cercetător științific stagiar***,
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice
al Universității de Stat din Moldova
e-mail: paula.tatamirov@gmail.com

Summary.

The aim of the research is to analyze the actions of the United Nations Organization to maintain peace and ensure security by identifying solutions to the armed conflict in Ukraine. The outlined objectives are: the historiographical description of the activities of the United Nations Organization in identifying solutions to the armed conflict in Ukraine; defining the theoretical and methodological aspects of International Organizations and armed conflict; establishing the political-legal basis and experience of the United Nations Organization in identifying solutions to the conflict and maintaining peace and security; determining the character of the armed conflict in Ukraine and the involvement of the United Nations Organization in identifying solutions; analyzing the actions of the United Nations Organization in mitigating the unprovoked armed conflict in Ukraine; assessing the cooperation between the Republic of Moldova and the United Nations Organization in identifying solutions to the armed conflict in Ukraine.

Keywords: *United Nations, international organisation, conflict, pacification, reform, right of veto.*

Introducere

Declanșarea fazei active a conflictului armat din Ucraina la 24 februarie 2022 a alimentat unele schimbări la capitolele ce vizează modelul de ordine mondială și arhitectura de securitate internațională. Mai mulți actorii internaționali, atât statele, cât și organizațiile internaționale au încercat să oprească escaladarea conflictului și menținerea păcii, în special s-a pus accent, în etapa de debut, pe implicarea Consiliului de Securitate a Organizației Națiunilor Unite (în continuare ONU. Fiind organizație universală scopul căreia este menținerea păcii și asigurarea securității la nivel global, ONU joacă un rol important în relațiile internaționale.

Luând în considerație amplasarea geografică a Republicii Moldova, putem scoate în evidență importanța majoră a soluționării acestui conflict prin intermediul ONU. Republica Moldova, având pe teritoriul său un regim separatist, deși menține statutul de neutralitate autoproclamată, se află într-o situație tensionată, mai ales după obținerea statutului de țară-candidat la UE.

Fiind un conflict în faza activă, este complicat de prognozat derularea situației de pe arena mondială. Astfel, la momentul de față ONU are ca scop de bază demonstrarea capacităților sale în ceea ce ține de menținerea păcii și securității internaționale.

Eforturile Organizației Națiunilor Unite de identificare a soluțiilor conflictului armat din Ucraina: aspecte politico-juridice

Carta ONU a ocupat un rol central în ceea ce ține soluționarea conflictului armat din Ucraina. O mare atenție acordăm Capitolului VII, care descrie contribuția sa la menținerea păcii și securității internaționale prin furnizarea unui cadru legal pentru acțiunile colective în cazul unei amenințări la adresa păcii, încălcării păcii sau a unui act de agresiune. Acest capitol permite Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite să ia măsuri pentru a face față amenințărilor la adresa păcii și securității internaționale, inclusiv utilizarea forței, în funcție de gravitatea situației. Capitolul VII reprezintă unul dintre principiile de bază ale Națiunilor Unite, respectiv faptul că pacea și securitatea sunt responsabilitatea comună a tuturor statelor membre.

[34] Articolul este elaborat în cadrul subprogramului 01.05.01 **Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul aderării la Uniunea Europeană: abordări juridice, politologice și sociologice,** realizat de Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al Universității de Stat din Moldova.

Într-o declarație din 22 februarie, Secretarul General a declarat că „decizia Federației Ruse de a recunoaște așa-numita „independență" a anumitor zone din regiunile Donețk și Lugansk este o încălcare a integrității teritoriale și a suveranității Ucrainei". El a continuat subliniind că principiile Cartei ONU nu sunt un „meniu a la carte" care ar putea fi aplicat selectiv. Pe măsură ce Consiliul s-a întrunit pe 23 februarie și Secretarul General a făcut apel la Putin să-și oprească trupele să atace Ucraina, Rusia și-a anunțat „operațiunea militară specială" și și-a început atacul asupra Kievului și a altor orașe ucrainene. În notificarea Consiliului Rusiei cu privire la ultimele acțiuni ale Rusiei, ambasadorul rus a citat articolul 51 din Carta ONU, care prevede „dreptul inerent la autoapărare individuală sau colectivă în cazul în care are loc un atac armat împotriva unui membru al Națiunilor Unite". Rusia a citat apărarea celor două republici separatiste și autoapărarea în lumina amenințărilor împotriva sa ca motive pentru aplicarea articolului 51 [1].

O implicare majoră în soluționarea conflictului armat din Ucraina îl are António Guterres, Secretarul General ONU, care de la izbucnirea conflictului până în prezent se implică activ în gestionarea crizei produse la nivel internațional. De la venirea acestuia la post în 2017, Guterres a promis să prevină conflictele și să pună ca prioritate menținerea păcii și a securității la nivel global. După invazia Rusiei în Ucraina, Secretarul General a venit cu câteva declarații prin care își atestă îngrijorarea pentru situația de pe arena internațională. „Asistăm la operațiuni militare rusești în interiorul teritoriului suveran al Ucrainei la o scară pe care Europa nu a mai văzut-o în decenii. Este împotriva Cartei. Este inacceptabil. Dar nu este ireversibil. Repet apelul meu de aseară către președintele Putin: Opriți operațiunea militară. Aduceți trupele înapoi în Rusia. Cunoaștem prețul războiului" [2].

Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite (CSONU) joacă un rol esențial în menținerea păcii și securității internaționale, inclusiv în soluționarea conflictelor dintre națiuni. În prezent, Rusia, membru permanent, folosește acest așa-numit drept de veto. Acest lucru împiedică Consiliul de Securitate să clasifice atacul rus asupra Ucrainei într-o rezoluție drept o amenințare la adresa păcii internaționale, condamnând-o drept o încălcare a Cartei și impunând măsuri coercitive împotriva Rusiei [3].

La 23 februarie 2022, Consiliul de Securitate ONU a avut o întâlnire, la câteva ore după ce Rusia a declarat că rebelii din estul Ucrainei au căutat asistență militară de la Moscova. La această întâlnire, Secretarul General ONU și diplomații de la sediul acestuia, au cerut Rusiei să se oprească și să „dea o șansă păcii", în timp ce Vladimir Putin a anunțat că lansează o operațiune militară împotriva Ucrainei într-un discurs televizat [4]. La 6 mai 2022, Președintele Consiliului de Securitate ONU, în declarația sa a menționat că în temeiul Cartei Națiunilor Unite, toate statele membre și-au asumat obligațiunea de a soluționa diferendele internaționale prin metode pașnice. În ceea ce ține de situația cu Ucraina, Consiliul de Securitate își exprimă profunda îngrijorare, și sprijinul pentru soluționarea pașnică a acestui conflict [5].

Pe fonul situației tensionate în identificarea soluțiilor pentru conflictul armat din Ucraina, Consiliul de Securitate ONU a convocat 276 de ședințe publice dintre care 46 au fost dedicate situației din Ucraina. Totodată, a crescut și utilizarea dreptului veto, dacă în 2021 a fost utilizat o singură dată în 2022 de 4 ori. Tot mai multe apeluri pentru reforma Consiliului de Securitate au fost determinate din cauza constrângerilor din urma războiului. De asemenea, pe tot parcursul anului, Consiliul a abordat o diversitate de probleme, care sunt legate de implicarea femeilor în menținerea păcii și securității în remedierea eșecurilor aduse egalității de gen [6].

De la inițierea conflictului armat din Ucraina, care se desfășoară în faza activă, ONU și-a concentrat eforturile pentru soluționarea acestui conflict prin intermediul instituțiilor acestuia. Rezoluțiile adaptate atât de Consiliul de Securitate, cât și pe Adunarea Generală nu avut nici un impact semnificativ asupra Federației Ruse.

Acțiuni ale Națiunilor Unite de atenuare a conflictului armat din Ucraina: aspecte economice și umanitare

La un an de la invazia Federației Ruse în Ucraina, situația pe arena internațională este pusă sub presiune din cauza impactului negativ asupra economiei mondiale, fapt ce adaugă tensiuni inflaționiste la nivel global. Conflictul armat a dus la creșterea mărfurilor, a produs criza energetică, care a intensificat deficitul alimentar în multe regiuni ale lumii. În acest sens, în viitorul apropiat Europa se va putea confrunta cu probleme majore ce țin de securitatea energetică și provocări alimentare.

Conflictul armat din Ucraina a cauzat devastări pe scară largă pentru următorii decenii în regiunea europeană. Pe zi ce trece, numărul cazurilor de atac asupra sistemului de sănătate este considerabil. Încă din prima zi de la invazie, la 24 februarie 2022, aproximativ 9 milioane de persoane, au traversat hotarele Ucrainei și au devenit refugiați. Aproape 11.000 oameni au fost uciși. Numărul cazurilor de omor al civililor crește, aceasta devenind o problemă gravă, care necesită o soluționare imediată. Ultimele luni au demonstrat o mobilitate semnificativă din partea Organizației Mondiale a Sănătății (în continuare OMS) și peste o sută din partenerii săi. OMS continuă să sprijine Ucraina în domeniul sănătății și asigurării bunăstării cetățenilor ucraineni.

Un aport deosebit în sprijinirea Ucrainei în domeniul agricol îl are Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (în continuare FAO). La momentul de față FAO a realizat o evaluare a nevoilor

la nivel național în Ucraina, care vizează administrații la nivel local și fermieri. De asemenea, a fost actualizat un plan de răspuns rapid de acțiuni specifice pentru a sprijini Ucraina. Totodată, FAO a dezvoltat un cadru de evaluare a nevoilor în reconstrucția Ucrainei. Pentru a determina impactul conflictului armat din Ucraina asupra securității alimentare globale, FAO a elaborat o notă tehnică detaliată cu referire la un instrument global de finanțare a importurilor de alimente. Accesarea acestei facilități ar permite ca țările vulnerabile pentru a atenua impactul de lungă durată asupra sistemelor agroalimentare [7].

Conform studiilor realizate de către Programul Alimentar Mondial (în continuare PAM), începând cu declanșarea crizei din Ucraina, transporturile de alimente din Marea Neagră s-au diminuat, iar costurile au înregistrat o creștere semnificativă, cu un impact imediat asupra economiilor care depind de importuri. Operațiunile militare au perturbat producția agricolă a Ucrainei pentru sezonul 2022-2023, ceea ce a dus la o reducere a cantităților de recoltat, chiar dacă acestea ar depăși necesitățile Ucrainei. În cazul în care transporturile din Marea Neagră nu vor fi reluate, oferta globală de cereale va rămâne scăzută. Rusia are un rol crucial în ceea ce privește piețele energetice la nivel global. Din cauza conflictului, costurile energiei au fost afectate în mod semnificativ, ceea ce ar putea genera o presiune suplimentară asupra prețurilor la alimente. Acest lucru se datorează faptului că combustibilul reprezintă un factor important în apariția problemelor democratice, a tulburărilor civile, a protestelor și revoltelor, a conflictelor între comunități și chiar a războaielor între state [8].

Un instrument al Consiliului de Securitate pentru medierea conflictelor sunt „căștile albastre", care reprezintă forțele pacificatoare ce au ca scop principal menținerea păcii și securității internaționale. Încă din perioada anului 2015, când în Ucraina a persistat o situație tensionată după anexarea Crimeei de Federația Rusă. Kiev a cerut ca ONU să examineze posibilitatea desfășurării pe teritoriul ucrainean a misiunii de pacificare, însă Moscova a fost împotrivă. Federația Rusă fiind membru permanent al Consiliului de Securitate și deținând dreptul de veto, nu a aprobat participarea forțelor pacificatoare [9].

În perioada 29 august și 6 septembrie 2022, Departamentul de Sprijin Operațional (în continuare DOS) și Departamentul de Siguranță și Securitate al ONU (în continuare DSS) au oferit sprijin în inspecția centralei nucleare de la Zaporozhye. Secretarul General ONU a condus apeluri în august pentru demilitarizarea acestei centrale, iar la rândul său ONU a oferit un suport logistic și de securitate pentru Agenția Internațională pentru Energie Atomică (în continuare AIEA). DOS și DSS au sprijinit echipa de inspecție AIEA și au colaborat pentru evaluarea și monitorizarea sistemelor de securitate și activități de salvgardare [10].

Acțiunea militară directă fără precedent al unei țări ce este membru permanent al ONU asupra țării vecine a pus accent pe necesitatea efectuării unei reforme. Puterea statului quo acum ar putea fi mai deschis spre revizuirea compoziției și extinderii Consiliului de Securitate și poate chiar să fie dispus de a lua în considerare reglementarea utilizării dreptului de veto. Conflictul armat a evidențiat puterea și rolul Adunării Generale ca fiind un organ reprezentativ de persuasiune morală și aspecte de securitate, relative de CSONU care este „paralizat", unde se exercită dreptul de veto pentru a bloca orice acțiune când orice membru permanent alege să facă acest lucru. Încă din perioada 1992, de la venirea celui de-al șaselea Secretar General ONU, Boutros-Ghali, se discuta despre necesitatea reformei acestei organizații. Ghali a preluat acest post cu scopul de a lansa o reformă masivă, care ar relansa ONU.

Deși este puțin probabil ca dreptul de veto să fie anulat, totuși au fost luate în considerație modalități de a adăuga mai multă responsabilitate pentru utilizarea acestuia prin rezoluția GA/12417 la 26 aprilie 2022, care vizează tragerea la răspundere a cinci membri permanenți ai Consiliului de Securitate pentru utilizarea dreptului de veto. În conformitate cu articolul 24 (3) din Carta ONU, Adunarea a invitat Consiliul să-i prezinte un raport special privind utilizarea dreptului veto cu cel puțin 72 de ore înainte de începerea discuției relevante [11].

Totodată, Carta ONU, reflectă asupra reformei Organizației Națiunilor Unite, acest lucru menționat în capitolul XVIII, articolele 108, 109. Articolul 108 stipulează că amendamentele prezentei Carte vor intra în vigoare pentru toți membrii Națiunilor Unite atunci când au fost adoptate cu votul a două treimi din membrii Adunării Generale și ratificate în conformitate cu procesele lor constituționale respective de două treimi dintre membrii Organizația Națiunilor Unite, inclusiv toți membrii permanenți ai Consiliului de Securitate. De asemenea, articolul 109, clauza 2 menționează că orice modificare a prezentei Carte recomandată prin votul a două treimi din conferință va intra în vigoare atunci când va fi ratificată în conformitate cu procesele lor constituționale respective de către două treimi din membrii Națiunilor Unite, inclusiv toți membrii permanenți ai Consiliului de Securitate.

În martie 2022, Volodimir Zelenski, s-a adresat prin intermediul unei legături video de la Kiev, membrilor CSONU, în cadrul unei sesiuni dedicate discuției situației din Ucraina, menționând că CSONU poate exclude Federația Rusă, astfel încât să nu împiedice deciziile privind agresiunea sa și războiul împotriva țării sale, sau să realizeze un plan cu privire la modul de reformare al Consiliului, și dacă nu va exista o altă alternativă, o altă opțiune este dizolvarea completă a organizației. Întrucât reforma Consiliului este aproape imposibilă, este mai bine să se întărească rolul Adunării Generale și ca o majoritate covârșitoare să ia decizii cruciale, iar acest lucru

s-a mai întâmplat. AG a stabilit mecanisme în afara domeniului de aplicare al CSONU, cum ar fi Consiliul pentru Drepturile Omului pentru a monitoriza încălcările la nivel mondial și Curtea Penală Internațională pentru a judeca criminalii de război. AG a înființat și o instanță pentru comerțul mondial și alta pentru dreptul mării [12].

Dacă ONU urmează să fie structurată democratic, iar Adunarea Generală a ONU să fie organul central, atunci, ar trebui luate în special cinci măsuri de reformă:

1. Pe termen lung, Adunarea Generală a ONU nu ar trebui să mai fie formată din reprezentanți delegați ai guvernelor individuale, ci membrii ar trebui să fie determinați în alegeri globale, democratice;
2. O Adunare Generală a ONU aleasă în mod democratic, adică un Parlament al ONU, ar trebui să poată lua decizii obligatorii cu majorități diferite, calificate, pe care organizațiile principale, subsidiare și speciale – adică și Consiliul de Securitate al ONU – trebuie să le ducă la îndeplinire;
3. Toți membrii Consiliului de Securitate al ONU sunt aleși de Adunarea Generală a ONU, fără membri permanenți și fără drept de veto pentru acești membri. În viitor, competențele Consiliului de Securitate al ONU vor sta doar în domeniul consultării și pregătirii unei implementări executive a deciziilor luate de Adunarea Generală;
4. Toți membrii ONU – inclusiv state precum SUA, Rusia sau China – trebuie să se supună jurisdicției ONU;
5. Funcțiile și posibilitățile poliției internaționale ale forțelor de poliție ONU și ale căștilor albastre ale ONU urmează să fie consolidate [13].

Consiliul de Securitate este un „prizonier" al procedurii de vot, fapt ce împiedică realizarea unei reforme, care ar putea într-o oarecare măsură soluționa conflictul armat din Ucraina. Încercările și propunerile de a realiza o reformă sunt blocate și la momentul de față nu a fost propusă nici o soluție cu adevărat eficientă. Totuși observăm participarea non militară a ONU, care a contribuit la gestionarea crizei produsă de război. În mare parte s-a pus accent pe refugiați și criza alimentară, care ar putea afecta în viitor nu doar regiunea ucraineană ci și întreaga societate.

Cooperarea dintre Republica Moldova și Organizația Națiunilor Unite în gestiunea conflictului armat din Ucraina

Odată cu escaladarea conflictului armat din Ucraina la 24 februarie 2022, autoritățile Republicii Moldova s-au îngrijorat, dar în același timp și-au asumat responsabilitatea să gestioneze criza refugiaților, care a izbucnit atât de masiv. Fiind un stat mic, Republica Moldova a încercat să susțină Ucraina în ciuda provocărilor politice, care sunt strâns legate de regiunea separatistă aflată pe teritoriul țării. Odată cu aderarea Republicii Moldova la ONU, la 2 martie 1992, o mare parte din fonduri, agenții și programe ale ONU și-au început activitatea cu acordul Guvernului RM în vederea susținerii democrației, bunei guvernanțe și a promovării drepturilor omului.

Suportul ONU pentru Republica Moldova este incontestabil, atât organele principale, cât și agențiile specializate acordă un sprijin considerabil pentru a face față tensiunilor politice și economice. Conflictul armat din Ucraina a afectat în mare măsură și Republica Moldova. Încă din prima zi de la inițierea conflictului, mii de cetățeni ucraineni au trecut hotarele Republicii Moldova. Luând în considerare faptul că fiind o țară cu un potențial politic și economic încă în dezvoltare, Moldova a încercat să își ofere sprijinul prin gestionarea crizei refugiaților, care până în prezent nu se pot întoarce înapoi. Neavând la bază o experiență în ceea ce ține gestionarea fluxurilor de refugiați, Republica Moldova a și-a consolidat eforturile în frunte cu societatea civilă, autoritățile și voluntari pentru a ajuta refugiații. Angajamentul oferit pentru suportul refugiaților a fost apreciat de comunitatea europeană, astfel Republica Moldova devenind „țară mică, dar cu o inimă mare" [14].

La ce-a de-a unsprezecea sesiune specială de urgență a Adunării Generale ONU cu privire la invazia rusă a Ucrainei, Moldova a susținut cele patru rezoluții prin vot în favoarea acestora, astfel demonstrând suportul RM pentru Ucraina și dorința acesteia de a identifica soluții pentru a opri acest conflict. La 24 februarie, Președintele Republicii Moldova, Maia Sandu a ieșit cu o declarație publică după Ședința Consiliului Suprem de Securitate. A fost decis ca pe teritoriul RM să fie declarată starea de urgență. De asemenea, la punctele de trecere a frontierei au fost instalate centre de triere pentru a ajuta refugiații. Luând în considerație un număr mare de refugiați, care au traversat frontierele RM, organizațiile internaționale au încercat să acorde un suport statului nostru pentru a face față crizei apărute.

Îngrijorat de situația tensionată, care se desfășoară în RM pe fonul conflictului armat din Ucraina, Secretarul General ONU a vizitat Moldova în perioada 9 mai 2022. Acesta a venit cu scopul oferirii unui ajutor internațional, întrucât statul nostru este „în prima linie de păstrare a a păcii și securității din lume". Având o întrevedere cu Șefa Statului, Secretarul General a menționat că RM se confruntă cu cele mai mari riscuri de securitate după Ucraina, din acest considerent odată ce statul nostru încă nu este membru al Uniunii Europene,

ONU va ajuta RM să facă față crizei economice apărute, acest ajutor trebuie să corespundă suportului generos al țării noastre oferit refugiaților [15].

Republica Moldova a devenit un actor internațional important în ceea ce ține suportul Ucrainei, dar acest lucru fost imposibil și fără implicarea organizațiilor internaționale. Conflictul armat din Ucraina a provocat o instabilitate politică în toată Europa, astfel, a fost decis ca procesul de aderare al Ucrainei la UE să fie mai accelerat, în acest context și Republica Moldova a trimis cererea de aderare la UE în martie 2022, iar în iunie 2022 i-a fost acordat statutul de țară candidată la UE. Acest aspect a contribuit la o colaborare mai strânsă cu partenerii străini pentru a depăși provocările politice și tensiunile parvenite și în același timp de a contribui la soluționarea conflictului armat din Ucraina.

Pe durata conflictului armat din Ucraina, RM s-a confruntat cu multe provocări ce au avut ca scop destabilizarea situației politice. În acest context, menționăm alarmele false cu bombă, care au perturbat ordinea publică și au creat relații tensionate dintre ambele maluri ale Nistrului. Relațiile dintre Chișinău și Tiraspol au devenit tot mai provocatoare, mai ales după ce autoritățile din RM au condamnat agresiunea militară rusă, iar în martie 2022 au trimis cererea de aderare la UE. Pe fonul acestor situații a apărut tot mai multă dezinformare care viza inițierea conflictului armat în RM provocat de regiunea transnistreană. Totodată, pe durata conflictului armat din Ucraina, țara noastră a avut de suferit din cauza crizei energetice, care a avut consecințe majore și a provocat tot mai multe dificultăți. Astfel, începând cu 24 octombrie 2022, livrările de energie electrică din regiunea transnistreană către Moldova s-au redus de la 70% la 21%. Această criză afectează nu doar cetățenii RM ci și refugiații ucraineni [16].

Republica Moldova împreună cu ONU, deși nu au putut soluționa conflictul integral, au contribuit semnificativ la gestionarea crizei refugiaților prin asigurarea lor atât cu sprijin informațional, cât și material. Statul nostru fiind în prima linie a demonstrat că o țară atât de mică poate coopera eficient cu partenerii străini pentru așși apăra integritatea și a asigura pacea pe teritoriu. Deși pe parcursul anului 2022 RM a suportat criza economică și energetică, acest lucru nu a împiedicat să sprijine Ucraina în acest conflict armat. Luând în considerație potențialul mic al armatei naționale și statutul de neutralitate, Moldova s- a axat pe suportul refugiaților, iar ONU a fost acea organizație, care s-a concentrat pe suportul statului nostru pentru a depăși această situație tensionată. Și chiar dacă au existat multe provocări din partea stângă a Nistrului, Republica Moldova a rămas ferm pe pozițiile sale și a demonstrat solidaritate, conștientizând de conflictul înghețat de pe teritoriul său, care de 30 de ani nu este soluționat.

CONCLUZII

La mai mult an de la declanșarea fazei active a conflictului armat din Ucraina, ordinea politică mondială a suferit repercusiuni semnificative. Răspunsul imediat al comunității internaționale a fost un pas spre identificarea soluțiilor cât mai curând posibile pentru a evita o catastrofă nucleară atât la nivel regional, cât și în plan global.

Evenimentele, care se desfășoară din 2022, își au rădăcinile încă din anii 2013, din momentul în care Ucraina nu a acceptat semnarea acordului de asociere cu Uniunea Europeană, fapt care a condus la proteste în masă, anexarea Crimeei și autoproclamarea republicilor Donețk și Lugansk. Încă din acea perioadă relațiile dintre Federația Rusă și Ucraina au fost tensionate. ONU a monitorizat situația de pe teritoriul Ucrainei și a oferit sprijin din anul 2014. La 24 februarie 2022, ONU a venit cu declarații prin care condamnă acțiunile întreprinse de Federația Rusă. Secretarul General ONU a încercat să soluționeze pașnic această dispută, vizitând ambele teritorii pentru a convinge părțile despre necesitatea stabilirii păcii. Totodată, a contribuit la Inițiativa pentru cereale în Marea Neagră, au fost emise 4 rezoluții, care condamnă acțiunile Federației Ruse pe teritoriul Ucrainei. O contribuție a avut Consiliul de Securitate ONU, care prin intermediul „căștilor albastre" a încercat să monitorizeze activitatea reactoarelor nucleare pentru a preveni o catastrofă globală.

Republica Moldova, având hotare comune cu Ucraina, este direct afectată de acest conflict armat. Din prima zi a invaziei Federației Ruse, Republica Moldova, deși neavând destulă experiență, s-a confruntat cu un flux major de refugiați. Îngrijorată de provocările din partea Federației Ruse și ținând cont de prezența conflictului înghețat pe teritoriul Republicii Moldova, ONU și-a concentrat eforturile pentru a sprijini statul nostru în aceste condiții complicate. Statutul de neutralitate al RM nu permite livrarea de armament și muniții către Ucraina, dar nu exclude suportul umanitar. Considerăm că aportul ONU în Republica Moldova a jucat un rol crucial pentru depășirea crizelor provocate de pe urma conflictului armat din Ucraina. Deși acest conflict este încă în derulare, Republica Moldova continuă să susțină Ucraina prin intermediul ONU și a agențiilor sale specializate.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Security Council Report. In Hindsight: Ukraine and the Tools of the UN. 28.02.2022. https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2022-03/in-hindsight-ukraine-and-the-tools-of-the-un.php (vizitat 10.09.2024).
2. Guterres A., "Statement by the Secretary-General" (speech, February 24, 2022), United Nations, https://www.un.org/sg/en/content/sg/speeches/2022-02-24/statement-secretary-general-ukraine (vizitat 11.09.2024).
3. Deutche Gesellschaft für die Vereinten Nationen e.V. Die Möglichkeiten der UN im Ukraine-Krieg. 31.03.2022. https://dgvn.de/meldung/die-moeglichkeiten-der-un-im-ukraine-krieg (vizitat 12.09.2024).
4. Acer Y. Ukrayna savaşi, bm ve barişin korunmasi. SETA, 2022. p11. https://setav.org/assets/uploads/2022/05/A372-2.pdf (vizitat 10.09.2024).
5. Statement by the President of the Security Council. 6 May 2022. p1. https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/341/96/PDF/N2234196.pdf?OpenElement (vizitat 11.09.2024).
6. United Nations. With Invasion of Ukraine, Security Council's 2022 Efforts to Maintain International Peace, Stability Mired by Widening Rifts between Veto-Wielding Members. SC/15172. 12 JANUARY 2023. https://press.un.org/en/2023/sc15172.doc.htm (vizitat 10.09.2024).
7. Food and Agriculture Organization of the United Nations. Ukraine. Note on the impact of the war on food security in Ukraine. 20.07.2022. p4. https://www.fao.org/3/cc1025en/cc1025en.pdf (vizitat 10.09.2024).
8. World Food Programme. War in Ukraine Drives Global Food Crisis. p4. https://docs.wfp.org/api/documents/WFP0000140700/download/?_ga=2.43280423.320559967.1683582194-642239686.1683582194 (vizitat 09.09.2024).
9. Bilous T. Ucraina are nevoie de forțele de menținere a păcii ONU. Iata de ce. openDemocracy, 2 februarie 2022. https://www.opendemocracy.net/en/odr/ukraine-needs-un-peacekeepers-heres-why/ (vizitat 06.09.2024).
10. UN supports IAEA mission to Zoporizhzhia Nuclear Power Plant. https://operationalsupport.un.org/en/un- supports-iaea-mission-to-zaporizhzhia-nuclear-power-plant (vizitat 12.09.2024).
11. United Nations. General Assembly Adopts Landmark Resolution Aimed at Holding Five Permanent Security Council Members Accountable for Use of Veto. GA/12417. 26 April 2022. https://press.un.org/en/2022/ga12417.doc.htm (vizitat 10.0.2023).
12. Iam Abdul Hamid. Consiliul de securitate ONU și posibilitatea reformei sale în lumina crizei ucrainene. 07.04.2022. https://www.alquds.co.uk/%D9%85%D8%AC%D9%84%D8%B3- (vizitat 10.09.2024).
13. Moegling K. UNO und Ukraine: Totalversagen oder Erfolg der kleinen Schritte?. 25.09.2022. https://www.heise.de/tp/features/UNO-und-Ukraine-Totalversagen-oder-Erfolg-der-kleinen-Schritte-7273618.html?seite=all (vizitat 10.09.2024).
14. Stercul N. Republica Moldova în Fața Unor Noi Provocări: Măsuri De Răspuns La Criza Refugiaților. În: Policy Brief. 2022. p2. http://www.ape.md/2023/02/natalia-stercul-republica-moldova-in-fata-unor-noi-provocari-masuri- de-raspuns-la-criza-refugiatilor/ (vizitat 11.09.2024).
15. Barbăroșie L. Secretarul General ONU face apel la comunitatea internațională să ajute Moldova să reziste crizei războiului. 10 mai 2022. https://moldova.europalibera.org/a/secretarul-general-onu-face-apel-la-comunitatea- interna%C8%9Bional%C4%83-s%C4%83-ajute-moldova-s%C4%83-reziste-crizei- r%C4%83zboiului/31842716.html (vizitat 12.09.2024).
16. Călugăreanu V. Poate dispărea enclava separatistă Transnistria?. 21.10.2022. https://www.dw.com/ro/criza- energetic%C4%83-generat%C4%83-de-putin-poate-duce-la-dispari%C8%9Bia-enclavei-separatiste-transnistria/a- 63520585 (vizitat 09.09.2024).